

Informationsklass: K1

kn.remissvar@regeringskansliet.se
ellen.tornqvist@regeringskansliet.se

Thomas Pålsson
Generaldirektör

DATUM

DIARIENUMMER

2026-05-20

SVK Dnr 2026/2050

Remiss av Europeiska kommissionens förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act, COM (2026/956))

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) har som remissinstans tagit del av kommissionens förslag om förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act).

Svenska kraftnäts yttrande

Undantag i upphandlingsförfaranden för att ta kraftsystemets behov i beaktning

Artikel 11 i förordningen beskriver regler kring upphandling och reglerar uteslutning av vissa leverantörer som ägs eller kontrolleras av aktörer i tredjeländer som inte har avtal med EU som ger ömsesidig tillgång till upphandling. Det ställs även krav på EU-ursprung och låg klimatpåverkan

och att myndigheter i vissa upphandlingar ska tillämpa krav på att produkter/tjänster ska ha EU-ursprung samt uppfylla låga koldioxidkrav.

Svenska kraftnät anser att det behövs tydliga undantag i artikel 11(3). Befintlig lagstiftning om cybersäkerhet och systemsäkerhet innebär att utrustning inte alltid kan bytas ut utan risk för tillförlitlighet. Därför bör undantagen täcka både juridiska och operativa behov.

Svenska kraftnät efterfrågar också:

- > Förtydligande kring vad som räknas som oproportionerlig kostnadsökning (t.ex. 25 %, särskilt för specialiserad högspänningsutrustning)
- > Ett undantag för förseningar på grund av otillgängliga komponenter, likt det i artikel 12(3)(a)

Generellt ser Svenska kraftnät en ökande tendens att upphandlingsfrågor regleras i olika rättsakter och inom olika sektorer som ”komplement” till upphandlingsdirektiven. Upphandlingslagstiftningen är redan komplex och det riskerar att bli mer spretigt och svåröverskådligt.

Håll nere ledtider för leverantörskedjan samtidigt som industrin gynnas

Det kan finnas en vinst i att stärka den europeiska tillverkningskapaciteten för nettonollteknologi och därmed minska strategiska beroenden. Det behöver dock tas hänsyn till nuvarande marknadsförhållanden och leveranskedjor. Två kompletterande åtgärder skulle stödja både industriella ambitioner och operativ flexibilitet:

- > Operativ vägledning från kommissionen om tillämpning av undantagen enligt artikel 11.3 a, c för att säkerställa ett konsekvent genomförande och minskad rättslig osäkerhet.
- > Kompletterande åtgärder för att stötta industriell skalbarhet av nätteknik som bygger på framåtblickande planeringsverktyg, såsom TYNDP och den nationella nätutvecklingsplanen.

Från Svenska kraftnäts perspektiv ser vi samtidigt en risk att ledtiderna ökar. Om kraven som ställs i IAA försvårar att vi kontrakterar icke-europeiska leverantörer, så riskerar det att försena nätutbyggnaden och därmed energiomställningen.

Det är dessutom av vikt att föreslagen lagstiftning är tydlig och applicerbar så att leverantörer kan utvärderas likvärdigt och inte får onödiga överprövningsrisker.

Delegerade akter kräver konsekvensbedömning av nätkomponenter

Delegerade akter används ofta som ett verktyg för att anpassa förordningar över tid. Många av komponenterna för nettonollteknologier kommer från specialiserade marknader med begränsade leverantörsbaser och långa produktionstider. Försening av sådan utrustning kan få konsekvenser i form av förlängda ledtider och därmed försena takten i energiomställningen.

I det fall nätkomponenter kommer att inkluderas i ett senare skede genom en delegerad akt behöver det föregås av en konsekvensbedömning för att minska risken för en negativ påverkan på nätutbyggnaden i Europa. Varje delegerad akt som inkluderar nätteknik bör därför säkerställa att förordningen effektivt stärker EU:s motståndskraft i kritiska leveranskedjor och säkerställer tillgången till viktig nätteknik och samtidigt främja energiomställningen.

Planeringskrav för IMAA:s behov vara synkade med dagens nät

I artikel 26 beskrivs områden för industriell tillverkningsacceleration (IMAA). Dessa områden kommer ha ett betydande energibehov och detta måste tas i beaktande i nätutvecklingsplanen, samt genom investeringar. Anpassning och planering mellan industri och nät är avgörande för att undvika flaskhalsar och stödja elektrifiering. Dessa krav bör vara förenliga med befintliga ramverk och inte införa ytterligare komplexitet. Artikel 26(d) bör tolkas som att det ska planeras för IMAA behov och att dessa ska återspeglas i nätutvecklingsplanen, men inte att det ska vara en skyldighet för Svenska kraftnät att investera före bekräftad industriell efterfrågan. Utan ett motsvarande ramverk för kostnadstäckning skulle tolkning av ramverket kunna innebära att Svenska kraftnät investerar i infrastruktur där den förväntade efterfrågan aldrig förverkligas, varvid kostnaderna i slutändan bärs av nätanvändarna.

Detta remissyttrande har beslutats av generaldirektör Thomas Pålsson efter föredragning av Kristina Welin, internationell samordnare.

Sundbyberg 2026-05-20

Thomas Pålsson